

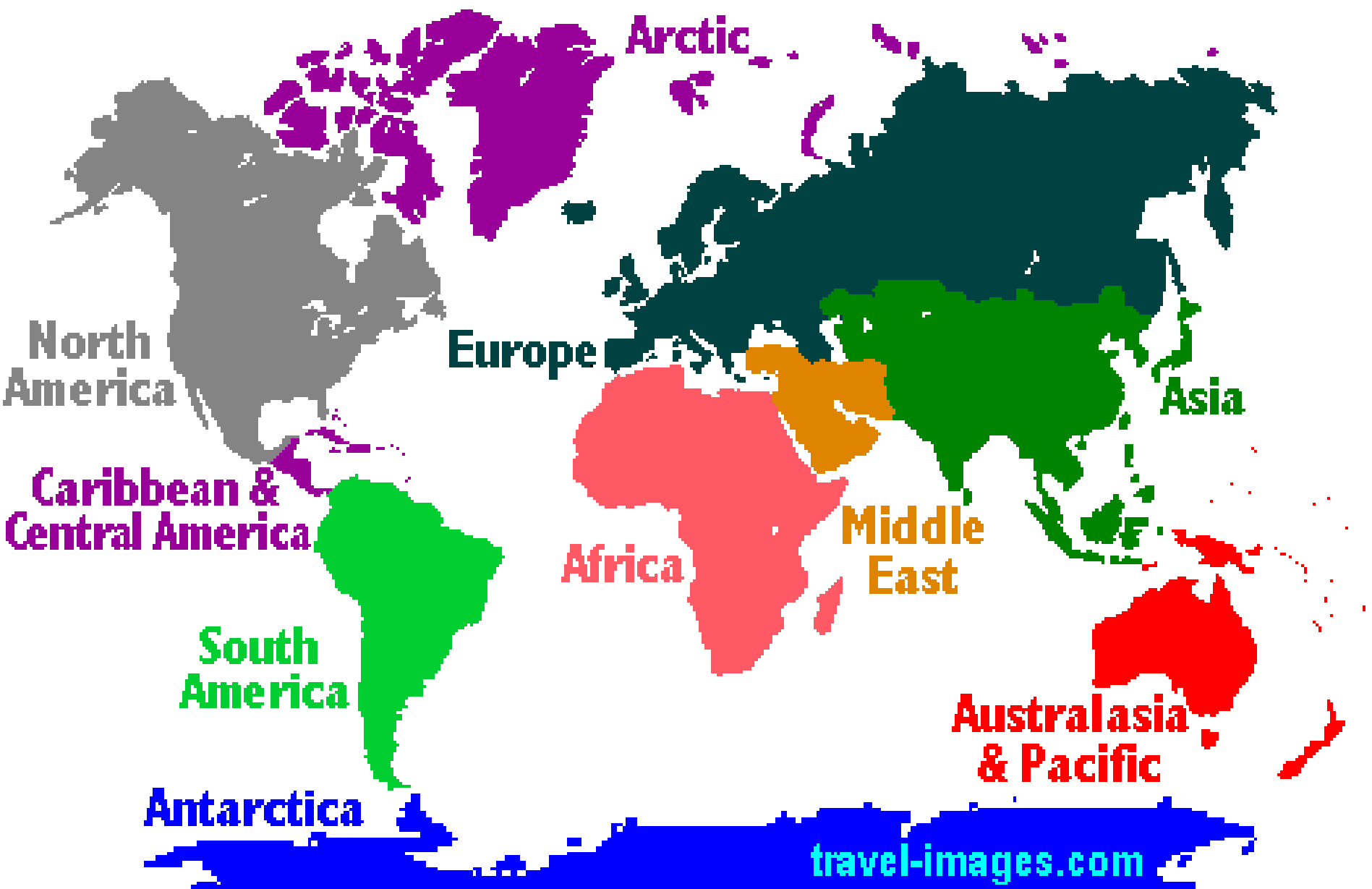
Regionální geografie - Kanada

Skupinová práce – vzájemné učení

Pomůcky: texty, mapy, atlasy,
učebnice, propagační materiály.

Motivace

Ukázky obrázků a různých tvrzení. Žáci gestikulují rukama na znamení souhlasu či nesouhlasu.

Arctic

North America

Caribbean & Central America

South America

Antarctica

Europe

Africa

Middle East

Asia

Australasia & Pacific

travel-images.com

Travel-Images.com

Téma – Členění Kanady do regionů

1. vyučovací hodina

Práce v šesti skupinách podle jednotlivých regionů:

1. Britská Kolumbie
2. Severní území
3. Západní Kanada
4. Ontario
5. Québec
6. Atlantická Kanada

Téma – Členění Kanady do regionů

Úkoly pro jednotlivé skupiny - práce s textem a atlasem.

- 1. Projděte text k jednotlivým oblastem.**
- 2. Svoji oblast vyznačte do přiložené mapy č. 1**
- 3. Vypište si podrobnější údaje z atlasu:**
 - Zařadte region do přírodní oblasti podle mapy č. 2;**
 - Zjistěte, které provincie se nacházejí v regionu;**
 - Zjistěte podle map z atlasu, jaký přínos mají jednotlivé oblasti pro Kanadu z hlediska přírody, nerostného bohatství, kultury, sportu atd.**
- 4. Napište na folie 5. otázek, které se vztahují k charakteristice jednotlivých oblastí.**

Téma – Členění Kanady do regionů

2. vyučovací hodina

Utvořte nových šest skupin, kde budou zastoupeni všichni, kteří se zabývali jednotlivými regiony.

Zástupci jednotlivých regionů seznamují ostatní se svým regionem v době 20. minut.

Na závěr hodiny vyučující promítne otázky z jednotlivých regionů a jednotlivé skupiny na ně odpovídají.

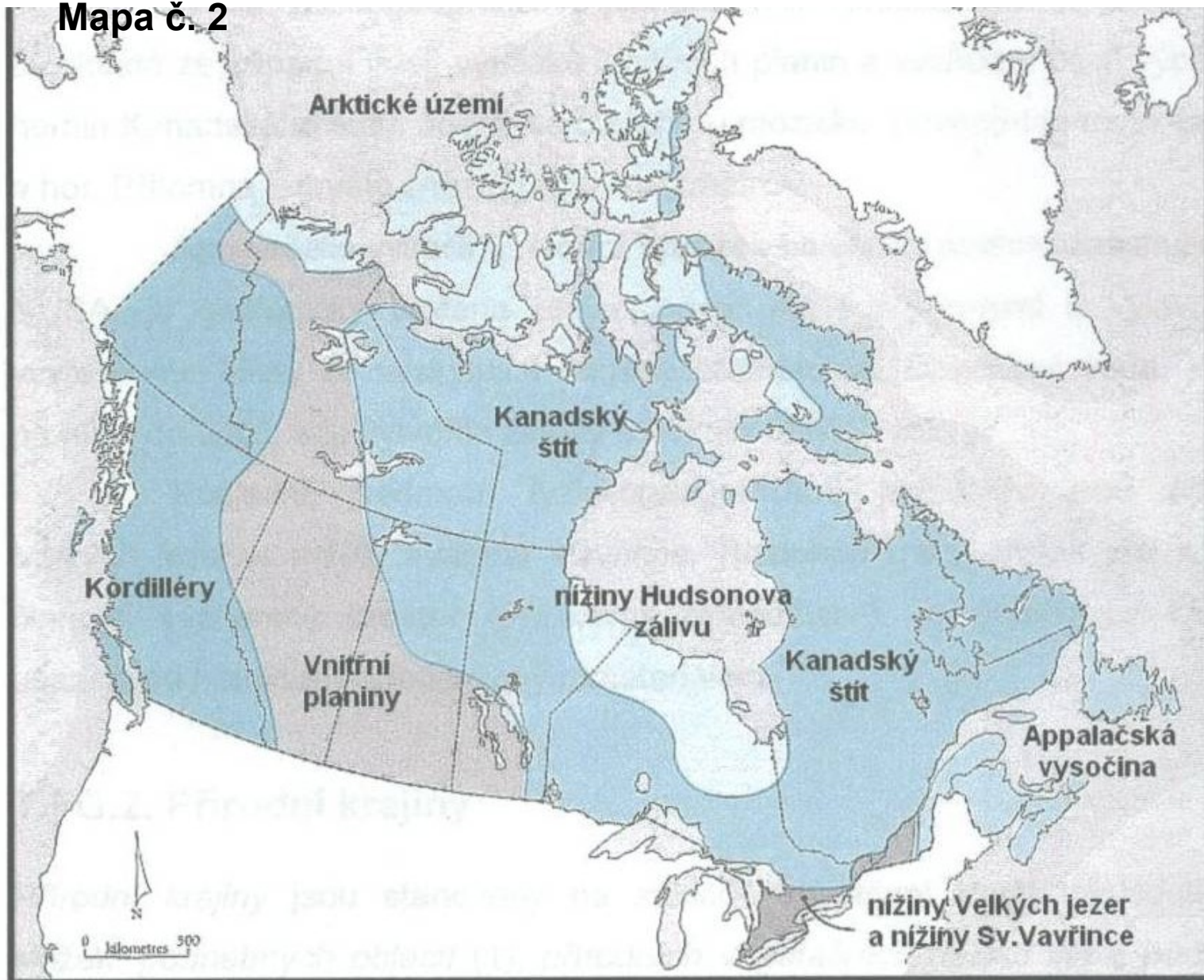
OKRUH R: ČLENĚNÍ KANADY DO REGIONŮ

Mapa č. 1

Obr. 21. Šest geografických regionů Kanady (upraveno podle Bone M., R. (2000): *The Regional Geography of Canada*, s. 9)

Mapa č. 2

Obr. 3. Fyzickogeografické jednotky Kanady (upraveno podle Bone M., R. (2000): *The Regional Geography of Canada*, s. 45)

Ontario

Region Ontario je bezesporu ekonomickým centrem Kanady. Hranice regionu jsou totožné s hranicemi provincie Ontario. Ačkoliv bylo Ontario osídleno později než Atlantická Kanada či Québec, stalo se brzy hlavní ekonomickou a politickou silou Kanady. Příznivé přírodní podmínky (úrodné půdy, mírné podnebí) je učinily atraktivním místem pro život. Se zvětšením počtu osadníků se vytvořil domácí trh, a klíčovou roli začala hrát blízkost USA a jeho průmyslovému pásu.

V roce 1996 zde žilo 11 milionů obyvatel, čímž je Ontario i nejlidnatější provincií Kanady. Jižní Ontario spolu s jižním Québecem tvoří *ekonomické jádro* Kanady ('Heartland'). Oblast severního Ontaria je oproti

tomu řídce obydlená a její důležitost spočívá především v těžbě přírodních zdrojů. Obyvatelstvo je koncentrováno okolo Velkých jezer a v údolí sv. Vavřince. Přítomen je rozvinutý průmysl s převahou montáže automobilů a výroby automobilových dílů. Obyvatelstvo i ekonomika provincie neustále roste, protože přichází lidé i kapitál.

V Ottawě

[...]..Ottawa je město parků s trávnickými stromy - nechybějí ani lípy, dost lidí běhá, jezdí na kolečkových bruslích, na kolech, ale hlavně sedí v autech a tvoří v ulicích zácpy čili 'jamy' jak tomu říkáme podle angličtiny 'jams'. Parlamentní budovy jsou klasikou, pár lidí demonstruje proti bombardování Jugoslávie, většina je na trávnicích a hoduje. Na parlamentní budově čteme The Speaker a pod tím Le President, což je francouzský překlad.....

.....Vydejme se na to noční pěší dobrodružství v r. 1999 (v r. 2002 jsme byli v Ottawě pár hodin, ale i ty stály za to). V noční Ottawě svítí mrakodrapy, jdeme na Pont du Portage kolem parlamentu, jehož hodiny ukazují 22:40, míříme na hullské nábřeží řeky Ottawa. I Lonely Planet inzeruje noční život v Hullu, ale nás zajímají muzea, ta jsou v noci uvnitř osvětlena. Začínáme u Native Indian & Inuit Art Gallery, točíme přes sklo, ale i pohledy zpět na Ottawu jsou odtud báječné, hodiny parlamentu ukazují 23:50. Pomalu se ve tmě přesunujeme k hlavnímu nočnímu cíli, jímž není nic důležitějšího než Musée Canadien des Civilisations (jsme přece v Québeku) čili Canadian Museum of Civilisation. Do tohoto muzea sice moc nevidíme, ale přišli jsme obdivovat i jeho architekturu : Zvlněné obvodové zdi se hrou stínů jsou v jasné noci úžasným zážitkem, hodiny ukazují 00:45.

Po pár pokusech se dostaneme na Alexandra Bridge, na hullském konci je klid, žádná auta, no bodejť, most se v noci opravuje, na ottawském konci drnčí vrtačky a sbíječky: road closed. Projdeme a zíráme na National Gallery - Varley, Degas, Daumier, Van Gogh, ale i nové kybernetické umění, virtuální realita...Kdyby tak bylo více času. Park kolem není příliš bezpečný, rychle kolem Château Laurier na Confederation Square, hodiny ukazují 01:15, a pak zpátky na YMCA, spát pokud možno hluboce a rychle, což lze, protože ráno jedeme do Gatineau Parku s paní velvyslancovou.

Ráno je za pár hodin a je 10.6.1999, bystře k velvyslanectví, večer nás čeká velvyslanecká večere, kde jinde než v čínském restaurantu. Nasedáme před velvyslanectvím do auta a jedeme kolem vodopádů na Rideau nikoliv Canal, nýbrž River, odtud do diplomatické čtvrti Rockcliffe Village. Jsou zde soukromé rezidence diplomatů, zatímco velvyslanectví čili ambasády, jak se dnes říká, jsou ve městě..[...]

Québek

Region Québec je totožný s provincií Québec. Provincie Québec se stala od počátku osidlování Kanady velmi vyhledávaným místem z důvodu úrodných nížin kolem řeky svatého Vavřince, které dodnes slouží jako centrum zemědělství a průmyslu. Ekonomickým 'motorem' regionu je největší město provincie Montreal. Québec je jedinou provincií v Kanadě, jejímž hlavním jazykem je francouzština. Je to dáno původními přistěhovalci z Francie, jejichž potomci i dnes tvoří většinu obyvatel provincie. Avšak i zde, stejně jako ve zbytku Kanady, platí oficiální dvojjazyčnost ('bilinguality'). Počet obyvatel regionu je 7 milionů obyvatel.

Pro provincii je charakteristická velká pestrost těžby, zemědělství a průmyslu. Z přírodních zdrojů se těží dřevo a nerosty, v zemědělství převládá mlékárenství, ovocnářství a zelinářství. Významná je výroba elektrické energie v hydroelektrárnách a jaderných elektrárnách.

Britská Kolumbie

Region Britské Kolumbie je totožný se stejnojmennou provincií. Osídlení Britské Kolumbie z východu proběhlo relativně nedávno z důvodu velké vzdálenosti od východních částí Kanady. Ačkoliv překážka – Kordillery -byla překonána vybudováním dopravního spojení, stále převládají tradiční vazby na pacifické pobřeží USA a asijské země. Britská Kolumbie je ekonomicky úzce spjata s asijským trhem.

Se svým mírným oceánským klimatem, rozlehlými lesy a bohatými přírodními surovinami je Britská Kolumbie jedním z přírodně nejatraktivnějších míst světa. Vše nasvědčuje tomu, že příliv kvalifikovaných přistěhovalců (z ostatních provincií i zahraničí) a soustavný ekonomický růst provincie z ní vytváří druhý jádrový region Kanady (McCann – Gunn, 1998, s. 341). Je zde zřetelně patrný přechod z původního charakteru provincie, tedy těžby přírodních zdrojů a jejich vývozu v surovém stavu, k vytváření logické návaznosti na tyto suroviny - průmyslu a dalšímu zpracování. Přítomny jsou i nové aktivity - služby, výzkumné laboratoře a turistický ruch. Přesto je zde stále ekonomicky dominantní činností těžba dřeva a rybolov.

[...] Děti si hrají u potůčku, rodiny rozprávějí, zahrada kolem je plná jasu a lidského porozumění, First Nations mají už i vysokoškoláky. Jejich ambice jdou vzhůru, přestávají být těmi ponížovanými, hlásí se o svá práva, federální vláda nabízí multikulturalitu.

Opouštíme slavnost a vracíme se ke katedře geografie, odkud míříme směrem k pobřežnímu parku. Nejen First Nations zde mají prostor pro rozvoj, ale působí zde i Asijské centrum, v jehož parku je pět velkých kamenů z čínské provincie Taišan, v níž žil Konfucius:

- Ren lidskost
- Zhi moudrost
- Li rituály, pravidla
- Xin důvěryhodnost
- Yi správnost

Nepřekvapí ani Pacific Rim Club, kam můžete klidně e-mailovat: pacrim@mail.ams.ubc.ca

Další den jdeme na oběd s geografí UBC (University of British Columbia), s nikým menším než vedoucím katedry geografie Graemem Wynnem a jeho kolegy. Po obědě navštívíme Antropologické Muzeum. Má výstavný pavilon s řadou exponátů po First Nations a venku je rekonstrukce, hádejte čeho? Rybářské osady zapsané ve světovém dědictví UNESCO jménem, které vyslovil starý náčelník - Haida! Tady jsou nákresy domů pro 25 - 40 lidí, několik rekonstrukcí, ale na rozdíl od včerejška, nefunkčních. Rybáři z First Nations byli v 2. polovině 19. století zdecimováni neštovicemi a jinými nemocemi. Oni to byli, kteří pořádali v zimě potluchy - společenská setkání s obřady. Právě k nim, kteří žili v této rybářské osadě Haida se hlásí účastníci včerejší slavnosti, kruh se uzavírá, detektivka je vyřešena.

Na moři je živo, v Burrard Inletu plují lodě s pilinami, plachetnice, motorové čluny a opět velká kontejnerová loď. Není divu, je tam přístav. Tady je pár návštěvníků, Nikola fotografuje a na pahorku sedí indiánská dívka se splývavými tmavými dlouhými vlasy a čte, téměř se nepohne, to my běloši neumíme. Přeletí hydroplán, vracím se k pavilonu, odkud i kolem na mne zírají dřevěné plastiky zvířat s rudými jazyky, na sloupu je velký dřevěný pták a na něm sedí malí živí ptáci. Co dál?

Je zde les, a neobyčejný, sice poznamenaný lidskými zásahy, ale je to blízko k temperátnímu deštnému pobřežnímu lesu, který je dosud zachovaný na nedalekém ostrovu Victoria. Zvenčí ani nevypadá na temperátní vegetační unikát, ale jakmile vstoupíme dovnitř, je jasné, že něco takového se tak hned nevidí. Je sice antropizovaný, ale na stromech jsou liány a řada epifytů, zahlédneme i v Kanadě všude přítomné javory, na mýtince bují kapradiny, na starých mohutných pařezech rostou mladé stromy. Je to jen kousek lesa, kterým jsme prošli, ale velká zkušenost, ještě tak mít čas si „zabotanizovat“... [...]

Západní Kanada

Region Západní Kanady se skládá ze tří provincií – Alberta, Saskatchewanu a Manitoby. Západní Kanada byla osídlena relativně nedávno, konkrétně po dokončení Kanadské pacifické železnice v roce 1885. Ta se také stala hlavním dopravním prostředkem při osidlování prérií. Dnes žije v Západní Kanadě okolo 5 milionů obyvatel.

Ačkoliv zemědělství stále zůstává klíčem k prosperitě oblasti, neustále roste význam služeb a zpracovatelského průmyslu. Tento trend je nejvíce patrný v provincii Alberta, kde těžba ropy a zemního plynu 'nastartovala' ekonomiku provincie. Provincie Manitoba a Saskatchewan jsou stále závislé především na zemědělství. Se skončením vládních dotací železniční přepravy obilí, hlavní a tradiční zemědělské komodity, se začínají v zemědělství odehrávat velké změny. Věvodí jim přechod z pěstování pšenice na ostatní druhy obilí, zeleninu a dobytek. Omezujícím faktorem zemědělského a průmyslového vývozu oblasti je velká vzdálenost k významným dopravním tahům a vysoká cena dopravy do přístavů. Centry regionu jsou města Calgary, Edmonton (obě provincie Alberta), Saskatoon, Regina (obě provincie Saskatchewan) a Winnipeg (provincie Manitoba).

Atlantická Kanada

Atlantická Kanada je rozlohou nejmenší geografickou oblastí Kanady. Region tvoří následující provincie: Nové Skotsko, Ostrov Prince Edwarda, Nový Brunswick a Newfoundland. Důležitou roli hrálo v této oblasti odjakživa moře. Spojení Atlantické Kanady s ostatními kanadskými oblastmi je stále slabé, částečně kvůli zdejšímu malému přírodnímu bohatství. Tradiční přírodní bohatství - ryby, lesy a nerosty - byly totiž využívány velmi intenzívně, což nakonec vedlo ke snížení zásob na minimum, hlavně u tresek (hlavní lovná ryba oblasti) a nerostů. Růst ekonomiky i obyvatelstva je pomalejší nežli v ostatních oblastech Kanady. Mezi další ukazatele špatné ekonomické situace patří vysoká nezaměstnanost a trvalé vysídlování z provincie.